

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kansalliset perustaitojen osaamismerkit (KAPOS- merkit)nyt ja tulevaisuudessa

Heikki Tulkki
Opetusneuvos
Opetushallitus

14.1.2026

Kansalliset perustaitojen osaamismerkit: yleistä

- Tavoite: osaaminen näkyväksi, motivointi, merkittävä osa jatkuvan oppimisen uudistamisen kokonaisuutta (perustaidot)
- Sisältö: työelämälähtöiset perustaidot
- Pääasiallinen kohderyhmä: erittäin tervetulleet (=aliedustetut) ryhmät, heikot perustaidot omaavat
- Sisällön tuottaja: OPH, teemaryhmät
- Tekninen toteutus: ePerusteet, Koski
- Käyttöönoton mahdollistavat lakimuutokset voimaan 1.1.2024
- Laki vapaasta sivistystyöstä (632/1998, 6 c §): Vapaan sivistystyön osaamismerkit

Kansalliset perustaitojen osaamismerkkit: yleistä

- Opetushallituksen määräys annettu 19.1.2024
<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/maaraykset/9203400>
- Osaamistavoitteet ja arviointikriteerit 'standardoitu' valtakunnallisesti
- Osaamismerkkejä ei ole mitoitettu (laajuutta ei ole määritelty opintopisteinä)
- Osaamismerkin suorittajan osaaminen arvioidaan vapaan sivistystyön oppilaitoksissa (L 632/1998: 6 c §)
- Tarjoaminen ei ole 'kaikki tai ei mitään'-tilanne
- Suoritusmahdollisuudet 1. osana kurssia/opintoa/opintokokonaisuutta, 2. erillisenä kurssina, 3. osaamisen osoittamisena näytöllä, 4. osaamisen karttumisena

• Suoritusten vientimahdollisuus Koski-tietovarantoon 1.8.2024 alkaen

Vapaan sivistystyön perustaitojen osaamismerkit: visuaalinen ilme ja ePerusteet

- Päämerkki + teemakohtaiset 'kategoriamerkit', ei omaa visuaalista tunnistetta yksittäisille merkeille
- Päämerkistä ja kategoriamerkeistä sekä suomen- että ruotsinkieliset tekstiversiot
- <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/osaamismerkit>

Vapaan sivistystyön perustaitojen osaamismerkit

- 6 teemaa:

Teema 1: Oppimisen taidot

Teema 2: Tekstitaidot

Teema 3: Numero- ja taloustaidot

Teema 4: Vuorovaikutus- ja työhyvinvointitaidot

Teema 5: Digitaidot

Teema 6: Kestävyysosaaminen

Vapaan sivistystyön perustaitojen osaamismerkit: ePerusteet ja Koski

- ePerusteet - paikalliset suunnitelmat: mahdollisuus linkittää osaamismerkit opetussuunnitelmatasolle ja kurssitasolle, tekninen toteutus
- Koski: suostumusohjeistus: <https://www.oph.fi/fi/palvelut/suostumusten-hallinta-vapaassa-sivistystyossa-ja-taiteen-perusopetuksessa>

KOSKI-kirjaukset (13.10.2025 tilanne)

- KOSKI-tietovarantoon 13.10.2025 mennessä yhteensä 2607 kappaletta.
- Eniten merkintöjä seuraavista:

Vuorovaikutus 365

Oma osaaminen 340

Ryhmässä toimiminen 267

Palautteen hyödyntäminen 215

Oma osaamispolku 162

Tulevaisuus

- KAPOS-merkkikokonaisuuden uudelleen arviointi (13.10.2025 mennessä suorituksia 27/32 merkistä)
- Tekoäly
- Varautuminen
- Kansainvälinen mallinnus (mm. Hollanti, Ruotsi)

Kysymyksiä ja kommentteja

- Sana on vapaa.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kiitos

heikki.tulkki@oph.fi

